

(/)

🏠 (/)

> Kunst - Arkitektur - Haver - Design - Mode (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > At samle på duge

At samle på duge

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 411

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-duge)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-duge)

[duge](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-duge)) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-duge)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-duge)

[duge](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-duge)) **in** ([https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-](https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-duge&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-duge&title=)

[duge&title=](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/at-samle-paa-duge&title=))

Elsemarie Døssing

At samle på – duge. Hvilke historier gemmer de på?

Wadskjær Forlag. 131 sider

Af Kirsten Rykind-Eriksen, etnolog mag.art.

Bogen om dugene er for dem, der kan lide små familiehistorier og er interesseret i sammenhængen mellem tidsperioder og typer, men ikke for dem, der søger eksakt viden, hertil er der for mange fejloplysninger. Foto af de hvide duge er desværre utydelige, broderierne er næsten usynlige. En grundigere korrekturlæsning ville have gavnet.

Elsemarie Døssing er uddannet læge og samtidig en passioneret samlere, idet hun har kastet sin kærlighed på de almindelige brugsting i hjemmet som bestik, stel og duge. De første to emner er udgivet, nu er turen kommet til dugene.

Alle tre bøger er skrevet over samme koncept. Kapitel 1 er således ens, hvor der skrives om samlerglæde med opremsning af i alt 12 forskellige typer samlere.

Kapitlerne er inddelt i perioder på 10 år fra 2020 til 1920, hvilket giver 10 kapitler, der behandler det typiske for emnet og den pågældende periode. Hvert kapitel slutter med de otte samme spørgsmål, som hun anbefaler læserne at bruge til at dokumentere deres egne duges, bestiks eller stels historie for at skabe bevidsthed om familietraditioner.

Spørgsmålene er: "Hvilken overskrift vil du give din dug? Hvad hedder dugtypen? Hvilket materiale er dugen produceret i? Hvilken syteknik er anvendt? Hvilket firma har produceret dugen? Hvilket år er de produceret? Hvem er designeren? Og Hvad er der skrevet om dugen?" De sidste spørgsmål giver anledning til at bringe oplysninger om familiehistorie og traditioner. Disse går forfatteren meget op i og er et af bogens bedste bidrag.

Der begynder med en Marimekko dug af voksdug, set som "den nyeste og praktiske hverdagsdug". Det undrer anmeldere at skrive sådant, da der i årevis er fremstillet Marimekko voksduge.

Kapitel 3 er om Georg Jensens fine duge, der hos de fleste rummer familietraditioner og er for mange prestigeobjekter – det gælder om at have en Georg Jensen dug til hver en sæson og højtid. Forfatteren kaster sig ud i den svære kunst at beskrive, hvordan dugene fremstilles ved jacquardvævning, dog med hjælp fra Hørvævmuseet ved Krengerup gods.

Duge af nervøst velour placeres i 2000'erne, brugt til børnefødselsdage, købt hos Jysk, en dugtype, der både er hadet og elsket. Til 1990'erne er valgt en form for patchworkdug med en midterbort af cirkler med stribede felter, der går ind i hinanden, kaldt Double Wedding Ring. Der bringes i samme afsnit et ret utydeligt foto af en hvid dug, hvis broderiteknik, forfatteren åbenbart ikke kender. I billedteksten skrives om fladsyning, fransk broderi og udklippede tunger – det ser dog ud til at være en form for venetiansk broderi. I samme kapitel omtales stoftryksservietter, også fremme i 1990'erne.

Under 1980'erne fremhæver forfatteren maskinsyning af beklædning hjemme hos hendes tante samt om familiens ålespisning. Det er et kapitel, der går tæt på personlige følelser, særligt når der skrives om tantens brodering af en alterdug med hvidt fransk broderi. Duge af stoftryk fremhæves under 1970'erne og især tekstildesigner Nina Ferlovs fremstilling af "Alhed dugen", inspireret af kunstmaler Johannes Larsens hustrus Alheds drivhus i Kerteminde. I 1960'erne gælder det en lyserød dug, broderet i

hardangersyning af forfatterens mor. En dug, der passede til familiens FDB møbler fra 1950'erne. Nogle broderiteknikker får en nøjere beskrivelse ved brug af bogen "jeg broderer selv" fra 1967, således hardangersyning og fransk broderi.

I kapitel 9 og 10, 1950'-1940'erne, indføres læseren i problematikken omkring manglende materialer under og efter 2. verdenskrig, og vi får en interessant fortælling om forfatterens svigerfamilie, der boede ved Kolding og dyrkede hør, som blev afleveret til henholdsvis Kolding eller Tommerup hør- og vævefabrikker. Hørren blev byttet til fabrikkens senge- og bordlinned. Det gav den gang status hos landbefolkningen stadig at kunne fremvise linned af hør, når store dele af befolkningen ikke kunne.

1930'- og 1920'erne er helliget de hvide fornemt broderede duge. Herunder indblandes Højskolernes Håndarbejde, men desværre med en del fejloplysninger. Blandt andet lærte pigerne ikke nødvendigvis først de hvide syninger, når de kom på højskole. De kunne lære dem i børneskolen, hvis de var dygtige nok, på private broderikurser eller i hjemmene. Højskolernes Håndarbejde stiftedes i 1932, og de havde ikke eget forlag, som forfatterne skriver. I 1934 udgav de en mønsterbog i samarbejde med FDB, og dette hefte indeholder både hvide og brogede broderimodeller.

Oplysninger om kunstmaler og højskolelærer Elise Konstantin-Hansen er ikke korrekte. Hun var ikke medindehaver af forretningen "Boden" (1873-1903) i København, det var hendes storesøster, Kristiane, der oprettede forretningen sammen med Johanne Bindesbøll, søster til arkitekten Thorvald Bindesbøll.

Efter de 10 første kapitler kommer kapitler omkring steder, der fremstillede hørduge i Danmark som statshospitalet i Middelfart og Tommerup Væveri - det sidste med eksempler fra et katalog. Der er et kapitel om broderi i børneskolen. Desværre er der fejl i oplysninger, idet et stilehefter med hækprøver (s.86) udnævnes til at være prøver på syteknikker. Ordet dekadent (s. 85) bruges, men uden forklaring og sammenhæng til børnebroderierne.

Kapitel 15 oplyser om en forhandler af broderier: "Broderimessen" i Randers, om deres kundeservice og broderimønstre. Samlerne, der refereres til, gik meget op i, at alt tilbehør til et veldækket bord var med samme mønster som porcelænets, det gælder både dugens broderi eller bordløberens, stearinlysene, servietterne m.m.

Kapitel 17 består af en række billeder af forskellige duge og løbere samt om deres broderiteknikker. Der er flere fejl i oplysninger angående anvendelse og broderiteknik. På side 99 er gengivet for- og bagside af "Dame-Tidende", udgivet mellem 1872 og 1915, hvor teksten til bladets bagside er misvisende ved at skrive om et mønster, som ikke kan ses. Det må være en fejltagelse af teksten, der reklamerer for en blå overføringsfarve til påtegnede broderier.

Kapitel 18 er om at samle på papirservietter, som mange børn og unge gjorde i 1950'erne. To samlere, mor og datter, fortæller om deres servietter. Et kapitel, som denne anmelder kan nikke genkendende til.

Kapitlet om vedligeholdelse af duge giver mange nyttige oplysninger om tips og tricks og om tidligere former for vask og stivelse. I bogen gengives prislister og hørkontrakter fra Hørfabrikken i Tommerup, et stofkataloger fra Tommerup Væveri og fra et katalog med foto af deres dugkollektion.

Bogen er forsynet med litteraturliste og navneliste.

[Historie-online.dk, den 15. januar 2025]

SE RELATEREDE ARTIKLER